

12.04x32.89	1	עמוד 82	ידיעות המפרץ - כותרת	03/10/2014	44579026-7
רשות ניקוז ונחלים קישו - 38300					

אוטמים את הכתח ליד גדר המתחם הפטרוכימי | צילומים: רשות ניקוז ונחלים קישו

איך זה עדיין קורה?

שפכים תעשייתיים זרמו בתעלות הקישו

בשעה שמושקעים מאות מיליוני שקלים בניקוי קרקעית הקישו, בשבוע שעבר זרם ביוב בתעלות הניקוז • האחראים לא נמצאו, ורשות הניקוז נאלצה לסתום את פתח הצינור

רוני ניר

הזרמת השפכים נמשכה. הסיור הבא נערך כעבור חמישה ימים, ב-21 בספטמבר, בהשיתוף תפוז אנשי תאגיד מי כרמל, נציג רשות הטבע והגנים ומפקח מטעם רשות נחל הקישו. כך כתב יגיל בסיכום הסיור, לאחר שהגדיר את המפגע כחמור ומדאיג מאוד: "השפכים זורמים אל תעלת הניקוז שנמשכת במק"ביל לגדר המזרחית של המתחם הפטרוכימי. תעלת הניקוז מלאה בשפכים: מדרגו את אורך השלולית בתוך התעלה. מרובר על 1,200 מ' של תעלה המלאה בשפכים. התעלה מתחברת לקישו. השפכים טרם הגיעו לקישו, אבל אין ספק שברגע שיירדו גשמים, הם יגיעו לקישו".

עוד דיווח כי "מן השפכים נודף ריח חזק מאד של חומרים כימיים". כסיכום פירט את כל הגורמים שפנה אליהם, ומכולם, כאמור, קיבל תשובה שלילית: תאגיד מעיינות אתא, תאגיד מי כרמל והמפעלים חיפה כימיקלים, כרמל אולפינים ומפעל גדיב, הממוקם מעט יותר צפונה.

מנהל המחוז, שלמה כץ, פנה לרשות ניקוז ונחלים קישו וביקש שתפעל לחיסול המפגע לאלתר, ומבלי להתחבט בשאלת המימון של עבודות הקבלן. כאמור, ברשות הניקוז נענו לפנייה, וב-23 בספטמבר נאטם הצינור שממנו דלפו כמויות גדולות של שפכים. יש לציין שאם תימשך הזרמת השפכים, הם לבסוף יעלו על גדותיהם בנקודת ההורמה.

מהמשרד להגנת הסביבה נמסר: "ראשית, יש להדגיש כי הוזהרם לא הגיע לקישו. עם הימצאות הוזהרם המרובר, ביצענו דגימות בקרקע וביצענו פעולות נוספות על מנת להגיע למקור הוזהרם. מבדיקתנו עולה כי השפכים זרמו מצינור ביוב ישן של תאגיד מעיינות אתא שאמור היה להיות מושבת. בעקבות דרישתנו, נחסם הצינור וזרימת השפכים פסקה. בנוסף, הוצאנו צו לתאגיד לסילוק הצינור מהקרקע. אנו מבצעים סיורים יומיומיים בנקודת הוזהרם ובמוקדים נוספים לאורך הצינור, לוודא שאין דליפה מחודשת. אנו פועלים למציאת הגורם שזיהם ולא נהסס לנקוט במגוון הכלים העומדים לרשותנו על מנת שאותו מזהם – גם ישלם.

נדף משם ריח כימי שאופייני לשפכים תעשייתיים, לא לביוב. "לקחנו דגימות והנושא בכדיקה".

כמויות גדולות של שפכים בעלי ריח כימי חריף זרמו במשך כשבוע זרמו אל תעלות הניקוז הסמוכות לחלקו המזרחי של מפעל כרמל אולפינים. תעלות אלו מתנקזות אל נחל הקישו, והיה חשש שחלק מהזיהום אף יגיע לנחל, בשל הגשמים שירדו באזור בתחילת השבוע. במשרד להגנת הסביבה עדיין טרם אחר הגורמים לזיהום. במקרים של זיהום המים והקרקע, המי שרד להגנת הסביבה מחייב את הגורם המזהם לעצור את המפגע ולנקות את השטח, או לחילופין לשלם עבור העבודה אם בוצעה ברחיפות. אולם הפעם אף גורם לא נטל על עצמו את האחריות להזרמת השפכים, ובשל מיקומו התת קרקעי של הצינור, גם לא היה ניתן לאתר את המי קור. אנשי המשרד להגנת הסביבה פנו אל מנכ"ל רשות ניקוז ונחלים קישו, חיים חמי, בבקשה שיפעל לפתרון הבעיה. רשות הניקוז הפעילה קבלן אשר החל לחפור במקום שבו על פי החשד דולפים השפכים. לאחר מספר שעות נחשף קטע צינור שנשבר ואיפשר את דליפת השפכים אל התעלות המובילות לנחל. אנשי רשות ניקוז ונחלים קישו שהגיעו למי קום תיערו את הזרמת השפכים, וחסמו את הצינור באופן שהפסיק לחלוטין את הזרמת השפכים.

כולם התנערו

הדיווח הראשון על הזרמת השפכים התקבל מתאגיד המים 'מעיינות אתא', שדיווח ב-16 בספטמבר לפרקליט יגיל, מרכז מים ושפכים במשרד להגנת הסביבה, על שפכים המבעבעים מן האדמה סמוך לגדר המזרחית של מפעל כרמל אולפינים. מנהל מחוז חיפה, שלמה כץ, ואנשי משרדו, פנו אל המפעלים באזור כדי לברוק מי מהם אחראי לתקלה, אשר הוגדרה על ידי יגיל "מפגע חמור ביותר". אלה דחו כולם את האפשרות שהשפכים מגיעים מהם. אנשי כרמל אולפינים וחיפה כימיקלים הסמוכים הודיעו כי אין אפשרות שהדליפה מגיעה מקו ביוב שבאחריותם. גם אנשי תאגיד המים 'עיינות אתא' שללו את האפשרות שהדליפה מגיעה מהם.